

קריה יפה ומקיימת בישראל יפה

התנהלות לקיימות במוסדות העירייה
ותרומה לקהילה

דו"ח לשנת 2020
מוגש לוועדת השיפוט של המועצה לישראל יפה

ריכוז נתונים ועריכה: מחלקת איכות הסביבה
מוגש: יולי 2020

"עושים עיר שטוב לחיות בה"

תוכן

1.	רקע	3
2.	מחויבות ותכנון	4
3.	התייעלות אנרגטית	5
3.1	מערכת פיקוד ובקרת אנרגיה של הרשות:	5
3.2	פעילות במוסדות הרשות המקומית	5
4.	פעולות לחסכון במים	7
4.1	מערכת לניהול ובקרת מים:	7
4.2	ניהול וניקוז מי נגר עילי	7
4.3	ניהול וטיפול יעילים במי שפכים:	8
4.4	צמצום צריכת המים לגינון הציבורי	8
4.5	שתילת צמחים חסכוניים במים	9
5.	צמצום והפרדת פסולת	10
5.1	תוכנית אב לטיפול בפסולת	10
5.2	הצבת מיכלי איסוף פסולת למיחזור	10
5.3	תוכנית הטמעה והסברה בקרב התושבים	12
5.4	צמצום פסולת במוסדות הרשות המקומית	12
6.	עידוד השימוש בתחבורה ציבורית/חלופית	13
5.1	מערכת לניהול ובקרת היסעים של עובדי העירייה	13
5.2	תוכנית אב לתחבורה חכמה	14
7.	חינוך והסברה	15
7.1	התנהלות מקיימת בקרב עובדי הרשות	15
7.2	תכניות העשרה בהיקף משמעותי בתחום לימודי הסביבה בכל מוסדות החינוך	16
8.	שקיפות ודיווח	15
8.1	תחנות ממסר ואנטנות סלולאריות במרחב הרשות	19
8.2	פרסום פעילות הרשות באתר האינטרנט	19
8.3	שיתוף הציבור בהליכי התכנון העירוניים	19
8.4	פרסום התחרות ושילוב העובדים בתהליך ההכנה	20
9.	יוזמות אחרות	21
10.	תרומה לקהילה	25
10.1	העסקת עובדים בעלי מוגבלויות	25
10.2	גינות קהילתיות	26
11.	סיכום:	27

1. רקע

אשדוד, העיר החמישית בגודלה בישראל, עיר דינאמית ותוססת עם תכנון אורבאני מוקפד, שכונות מגורים מטופחות, מבנים ציבוריים מודרניים ותשתיות מתקדמות, נמצאת במגמת צמיחה וגדילה תמידית, תוכניות חדשות במסרת הסכם הגג ותוכניות להתחדשות

עירונית. יחד עם זאת נשארת בחזית הטכנולוגיה ומתאימה את שירותי העירייה למימד הדיגיטלי בהתאם להתפתחויות טכנולוגיות חדשות וחדישות. באשדוד אתגרים העירוניים סביבתיים כגון: עיר נמל ותעשייה, עיר הגירה, עיר עם נחל וים, ותשתיות לאומיות רבות באזור תעשייה כגון תחנת כח, בתי זיקוק, תחנה לקליטת גז טבעי ועוד.. כל אלו מחייבים את הרשויות לחשוב, לנהל ולתכנן אחרת, להוביל תהליכי התייעלות כלכלית וניצול המשאבים הקיימים באופן יעיל ומקיים. כל זאת על מנת להמשיך לספק שירותים ברמה הגבוהה ביותר לתושבים ולשפר את איכות החיים בעיר.

למרות ובזכות אתגרים אלו בדצמבר 2019 זכתה העיר אשדוד במקום הראשון בתחרות אות איסטנבול לעיר חוף מקיימת באגן הים התיכון, תחרות של האיחוד האירופאי. בנוסף לאחרונה נפתח נחל לכיש לשיט-הוכחה לבריאות הנחל ואיכות המים, נחנך הפארק האקולוגי הראשון, כ 300 דונם בחוף המצודה, ובמהלך השנה האחרונה הוקם יער מאכל קהילתי.

מיזמים עירוניים נפלאים שהם קיימות עירונית הלכה למעשה. במקביל העירייה מקדמת מחקר הדולפינים מול חופי אשדוד המבוצע על ידי מעבדת טורפי על שהוקמה על ידי תחנת מוריס קאהן לחקר הים של אוניברסיטת חיפה ובשיתוף עם המרכז לחינוך וספורט ימי אשדוד ורשות הספורט העירונית אשדוד.

2. מחויבות ותכנון, גיבוש והכנת תכנית אב כללית רב – שנתית בנושא איכה"ס

בעירייה הוקם אגף איכות סביבה ושתי מחלקות ייעודיות לקידום הקיימות מחד ואכיפה סביבתית מאידך. מחלקת איכות הסביבה וקיימות אמונה על קידום אמנת ברית ערים לאיכות

חיים וסביבה של פורום ה-15 ולאחרונה העיר חתמה גם על אמנת קלימה מד של האיחוד האירופאי, במסגרתם מתוכללים פרוייקטים רבים באגפים שונים עם רכיבי קיימות ואיכות הסביבה להפחתת זיהום אויר וגזי חממה. האמנות יוצרות מסגרת לתוכנית אב לפיתוח בר קיימא מהווה בסיס לעבודה רב שנתית יחד עם

שמהווה תוכנית גג לכל הפרוייקטים בעיר וכחלק מחזון ראש העיר ל"עיר ירוקה מקיימת ובריאה". האמנה פועלת בשישה תחומי פעילות: ניהול בר קיימא, אנרגיה ובניה ירוקה, תחבורה בעיר, צריכה ופסולת, שימוש במרחב העירוני ויירוק העיר וחינוך והסברה לקהילה. העירייה פועלת עם תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב. בנוסף קיים שיתוף פעולה הדוק עם איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה שאמונים על פיקוח על התעשייה, שמירה על איכות אוויר, תכנון סביבתי ובחינוך סביבתי, ועוד.

3. התייעלות אנרגטית

עיריית אשדוד פועלת על בסיס קבוע למציאת פתרונות שיניבו חסכון באנרגיה ויתרמו לצמצום פליטת מזהמים לסביבה ע"י החלפת תאורה ליעילה מבחינת הנצילות האנרגטית שלה ושילוב מערכות בקרה מתקדמות הדבר מתבטא ב:

3.1 מערכת פיקוד ובקרת אנרגיה של הרשות:

אגף חשמל פיתח מערכת בקרה ושליטה ייחודית וראשונה בארץ לניהול תאורת הרחוב ע"י בקרה ושליטה על מרכזיות ומערך הפנסים כולל איסוף נתונים לצורך מעקב ושיפור מתמיד בהספק וצריכת האנרגיה. בעיר יש 53 צמתים מרומזרים. אשדוד היתה הראשונה שעברה לפנסים מטכנולוגית לד ברמזורים.

3.2 פעילות במוסדות הרשות המקומית

מחלפים גופי תאורה ל LED במוסדות חינוך ומוסדות ציבור על בסיס קבוע. פועלים להגברת השימוש במקורות באנרגיות מתחדשות, התקנת פנלים סולאריים על גגות בתי ספר מערכת בקרת אנרגיה במוסדות ציבור ותשתיות חשמל של העירייה.

3.2.2 החלפת גופי התאורה בבניין העירייה:

התאורה בכל בניין העירייה הוחלפה לטכנולוגיית לד מזה כשלוש שנים.

3.2.3 הגברת השימוש במקורות באנרגיות מתחדשות במתקני תאורת רחוב, רמזורים,

עמודי שילוט ומתקני חניה:

עיריית אשדוד יזמה פרישה רחבה של פאנלים פוטו-וולטאיים להפקת חשמל נקי מאנרגיית השמש על גגות מבני הציבור בעיר. החל משנת 2013 קיימים פנלים סולאריים על גגות 13 בתי ספר שייצרו ב 2019 כ 1.2 מגה ואט. לאחרונה הותקנו פאנלים סולאריים על 18

בתי ספר שיחוברו במונה נטו, צפי 2 מגה וואט החשמל המופק ישמש לצריכה עצמית והעודפים יימכרו לחברת החשמל. כל ההכנסות יופנו חזרה לטובת הקהילה.

הצבת הפאנלים תשיא תועלת סביבתי (הפקת חשמל ירוק ולא מזהם) וכלכלית (תוספת הכנסה שתופנה לטובת פרויקטים לרווחת התושב). המתקנים יוקמו בסיוע מפעל הפיס והיו בבעלות העירייה. זמן החזר ההשקעה הצפוי הוא 6 שנים והתשואה השוטפת לאורך חייו הפרויקט מוערכת בלמעלה מ-15%. הפרויקט יבוצע בפעילות, כאשר הפעילה הראשונה

היתה על 18 מבני ציבור בבעלות העירייה (לרבות בתי-ספר ומבנה העירייה), בעלות של כ- 15 מלש"ח, וצפויה להפיק כ-3.5 מליון קוט"ש (שווה ערך ל- 2474.5 מטריק טון גזי חממה, ומוערך בכ-3 מלש"ח). היקף ייצור החשמל מגגות כלל מבני הציבור בעיר מוערך בכ-4 מגה וואט, כאשר היעד הסופי הוא להשלים את הפרישה של פאנלים בכל במבני הציבור בעיר.

תאורת רחובות ומערכת פיקוד ובקרת תאורה –מערכת הרמזורים של הרשות: כוללת מערכת בקרה מתקדמת המאפשרת שליטה ובקרה על תרחישי הפעלה חכמים כגון גל ירוק, פינוי צירים ועוד.

לאחר פיילוט שימוש בפנסי תאורה סולאריים בפארק אשדוד ים הוחלט על יציאה למכרז לפריסת פנסים נוספים בעיר.

טעינה לרכב חשמלי בעיר אשדוד: עיריית אשדוד זכתה בקול קורא של משרד האנרגיה להקמת 36 עמדות טעינה לרכב חשמלי ברחבי העיר.

4. פעולות לחסכון במים

אגף נטיעות ופיתוח נותן הנחיות תכנון ומבצע בדיקת תכניות שטחי גינון של בנינים חדשים ותמ"א 38 תוך הקפדה על הוספת נטיעות עצים וחיוב להחדרת 20% מי נגר עילי. לאחרונה ניתנו הנחיות תכנון בדגש צל לרובעים חדשים ולפארק לכיש, היעד להגיע תוך 5 שנים ל 40% צל. שתילות חדשות נעשות בבור של כ 7 קוב לפחות שמאפשר יותר מקום לשורשים וכך ליותר צל. האגף היה שותף במתן הנחיות מרחביות לשצ"פים ולשפ"פים.

4.1. מערכת לניהול ובקרת מים:

תאגיד המים יובלים החליף תשתיות מים ישנות, בוצעו בקורות וסריקות יזומות כדי לאתר דלף מים בצנרת העירונית, שברים בקווי מים טופלו בלוחות זמנים קצרים מאוד (הן מבחינת זמינות של מלאי לתיקון התקלה והן מבחינת זמינות קבלן המבצע שנדרש להגיע בלוחות זמנים קצרים מאוד למקום השבר)

4.2. ניהול וניקוז מי נגר עילי

אשדוד היא אחת משתיים או שלוש ערים בודדות בישראל שהיא גם עיר חוף וגם עיר נחל. העיר משפיעה על שני גופי מים אלה ומושפעת מהם. עוצמת השפעה הדדית זאת צפויה לגבור עם התקדמות שינויי האקלים שרק ראשית השפעתו ניכרת בשטח. עליית מפלס הנחל והים מתרחשים בדרך כלל במקביל לאירועי גשם על אגן הניקוז העירוני שניקוזו מבוסס כיום כולו על הרחקה מהירה של נגר במערכת תיעול, שלא תוכננה לעמוד בספיקות גדולות והולכות הן בעקבות הגדלת מקדם הנגר בעיר והן בגלל השינוי במשטר הגשמים.

עריית אשדוד החלה בהכנת תכנית אב לניהול של מי הנגר בעיר במטרה לשפר את החוסן העירוני של אשדוד בתחום המים באמצעות כלים להתמודדות עם הצפות ובמטרה לצמצם את נפח הנגר העירוני באשדוד כדי להימנע ככל הניתן מהחלפת מערכות ניקוז ושיקום תשתיות ניקוז שאינן תואמות עוד להיקף הבניה בעיר.

במסגרת תכנית זו נותח המצב הקיים ותוכן תכנית אב לניהול מי הנגר אשר תתווה את המדיניות והאמצעים שבהם על העיר לנקוט על מנת לעמוד במטרות המאתגרות אשר העיר שמה לעצמה כמטרה. עד כה הושלם ניתוח המצב הקיים בעיר כולה ובימים אלו מבוצע ניתוח מעמיק יותר של 3 אגני ניקוז פרטניים במטרה למצוא מודלים שניתן יהיה ליישם בעיר כולה.

4.3. ניהול וטיפול יעילים במי שפכים:

שדרוג מתקן טיהור שפכים:

תאגיד המים יובלים אמון על הנושא ומבצע שידרוג למתקן טיהור שפכים ממתקן שניוני למתקן שלישוני, בעלות של כ 70 מילון ₪. בניית המאגר השלישוני (סינון המים ע"י חול) הסתיימה והחלו בתהליכי הרצה (ניסוי) של המאגר, כמו כן הושלמו עבודות הביוב בקו השני מהעיר אל המאגר. כיום כמות השפכים עומדת על 30,000, המאגר מתוכנן ל 47,000, ותכולה מרבית ל 55,000. בנוסף מוצב קו סניקה שלישי ובוצעו שטיפות קווים ושידרוג קוי ביוב למניעת פריצות ביוב כולל הסברה לאיסור השלכת מגבונים לאסלה.

הגברת שימוש במי קולחין:

כל השפכים הופכים לקולחין, שמועברים לאיגוד משתמשי קולחי אשדוד טובת השקיה בחקלאות (כותנה, עצים, לא לעלים).

השבת מים ושפעול בוצה:

לגבי שפעול בוצה activated sludge. המטש הינו מסוג שפעול בוצה. הבוצה מכילה חיידקים החיוניים לתהליך הניקוי ולכן חלק מהבוצה המופרדת מוחזר כל הזמן לתחילת התהליך ואילו שאר הבוצה הולך ליבוש. כל הבוצה מועברת לקומפוסטציה. 1200 טון בחודש נשלחים לקיבוץ שלוחות ליד בית שאן שם היא מתייבשת בשמש ומעורבבת עם אדמה ונמכרת לחקלאים, כלומר 100% ניצול בוצה.

צמצום צריכת המים:

הפעולות שבוצעו ע"י תאגיד יובלים מול הצרכנים היו הסברה על חשיבות שמירת מאגרי המים לסוגיהם, הסברה מקיפה על חשיבות חיסכון במים, חשיפת הצרכנים לטיפים בחסכון במים, הנחיות כיצד ניתן לצמצם את צריכת המים במקרים של דלף. כל פעילות ההסברה הנ"ל הייתה באמצעות אתר התאגיד, חשיפה בדיוור ישיר ואישי לתושבים, פרסום באמצעי מדיה שונים.

4.4. צמצום צריכת המים לגינון הציבורי על ידי שדרוג וייעול מערך

השקיה

אגף נטיעות ופיתוח מתחזק שיחים, מדשאות, גיזום עצים, גינות ופארקים במהלך כל השנה. 80% משטחי הגינון הציבורי בעיר אשדוד מושקה באמצעות מערכות ההשקיה עם בקרת השקיה מרחוק המאפשרות לבקר דליפות מים. מערכת בקרת השקיה חכמה,

מחוברת לתחנות מטאורולוגיות ממוחשבות, וכן ההשקיה מתבצעת בהתאם ללחות באותו אזור ולאידוי היומי. פעולה זו מביאה לחיסכון בכמויות המים להשקיה. בנוסף האגף מבצע שיקום מערכות השקיה ישנות לטובת חיסכון במים, שיקום ערוגות ותיקות והחלפת צמחיה שצורכת מים לצמחיה חסכונית במים כגון רוזמרין. שמירה על גינון ירוק וחיוני ומתן כמויות השקיה מתאימות, ומותאמות לסוגי הצמחייה השונים. כיוול מערכות השקיה במרכז בקרת ההשקיה ברמה יומית ותיקון תוכניות ההשקיה (תוספת או הפחתה) על פי נתונים שמגיעים משתי תחנות מטאורולוגיות הנמצאות בעיר ובחינת הלחות המקומית, תוך שימוש באפליקציות ייעודיות. בנוסף מחדשים את מערכות ההשקיה המיושנות ומחליפים אותם במערכות השקיה חדישות עם בקרים חכמים ואביזרים חוסכיי מים. כמו כן מזה עשור מבוקרות ומנוטרות הצריכות השנתיות והחודשיות ועל פי הן גם ניתן דגש להחלפת מערכות השקיה בזבזניות ומיושנות כגון צריכות חריגות. בשנה האחרונה שוקמו מערכות בגנים ציבוריים ומוסדות חינוך בהיקף של כ- 250 דונם, שודרגו כ- 30 ארונות השקיה וחוברו לבקרת השקיה מרחוק.

מערכות השקיה חדשות :

4.5 שתילת צמחים חסכונית במים

כדי להתמודד עם הצורך לחסוך במים ננקטים הצעדים הבאים:

בחירת צמחים הדורשים כמות מעטה של מים על פי הקטגוריות הבאות:

- שיחים בגובה עד 1 מטר: אריופס, בן עוזרר סוככני, זיפנוצה ארגמני, קליסטמון ליטל ג'ון, קריסה גרין קרפט. רוזמרין זנב שועל.
- שיחים בגובה עד 1.5 מטר: גאורה קיפחת, לויקופילים, לנטנה שיחית שלל צבעים
- אופן השתילה: ריווח שתילות ולצמצם צנרת טפטוף באזורים הסמוכים לאבן הגן או המדרכה. ובנוסף צמצום כמות הצמחים העונתיים.

בשטחי הגינון שאינם מיועדים למדרך, ששוקמו או פותחו, נשתלו צמחים חסכוניים במים בעיקר רוזמרין זנב שועל ולבנדר.

5. צמצום והפרדת פסולת

5.1 הכנת/המצאות תוכנית אב לטיפול בפסולת

אין תוכנית אב לפסולת. קיימות תכניות לפינוי מערך האשפה בשוטף ובחגים בכלל העיר, תוך תגבור אמצעים בתקופות השונות לאורך השנה, בדבר צמצום פסולת שעפה במרחב הציבורי. מתבצעת אכיפה סדורה, הן ע"י האגף והן ע"י מח' הפיקוח כיסויי משאיות המפנות לתחנת המעבר, התופעה צומצמה משמעותית וכן ניתן לראות תוואי שטח נקי יותר בצירי הנסיעה לתחנת המעבר.

עידן הקורונה אילצה את מערך העירייה לתגבר את כמות כלי האצירה ברחבי העיר, השהות בבתים העלה את כמות הפסולת הביתית, העירייה נערכה לפינוי הפסולת בתדירות גבוהה יותר, כמות הפסולת גדלה ותוכניות הפינוי הורחבו בהתאם.

מערכת בקרה דיגיטלית חכמה לפינוי אשפה ולגזם פיילוט חיישני הנפח הוגדר כמוצלח מאחר וע"פ תוכניות הפינוי וניפחיות הפחים באופן זה יעלו את עבודות הפינוי דבר שגרם לאיכות השירות ולרווחת התושבים, התראות על פעילות המשאיות בקרת פינוי טמוני קרקע, שילוט טמוני קרקע הכולל מספר סידורי חד ערכי וכן ימי פינוי של אותו טמון הקרקע, מספור עגלות 1100 ליטר.

במרכז האשפה האחרון תורגמו עלויות החיישנים ליעילות הפינוי והוזלת העלויות, תגי RAFID רושנו בכלי האצירה דבר שמספק אינדיקציה לעניין פינוי וכמות האשפה דבר שישפיע על איכות ורווחת התושבים.

מערכת פיקוח ובקרה על עבודות קבלן הניקיון – מערכת שמופעלת ע"י מפקחי העירייה ודוגמת את רמת הניקיון כולל מדד ניקיון שפותח בעירייה, הקמת מערכת בקרה ממוחשבת שתחליף את דיווחי הבקרה הידניים לרבות טופס בקרת איכות ביצוע מדד רחוב נקי בצורה חכמה ודיגיטלית. המערכת תבצע ניתוח יומי/ שבועי/ חודשי לכמות הקטעים נקי/ לא נקי בתפעול השוטף מתבצעות שאיבות מטמוני הקרקע באופן שוטף למניעת הצטברות אשפה ומפגעי תברואה בתחתיות הטמונים, הדבר תרם רבות לסביבה ואף הוריד בכמות ניכרת את מס' הפניות בנושא מפגעי זבובים.

5.2 הצבת מיכלי איסוף פסולת למיחזור ברחבי הרשות המקומית

לפי סוגיה:

כלי האצירה מרושתים בעיר ע"פ סיווג השימוש, מגורים, תעשייה, ציבורי, חלוקת אחריות בדבר ימי הפינוי וכמות הפינוי מוגדרים גם הם בתוכניות מערך האשפה.

- **נייר:** ברשות מוצבים כ-630 יח' עגלות לנייר ועיתון, פינוי פעם בחודש (פעמיים בחודש תפוזיות ורוטניב)
- **קרטון:** ברשות מוצבים כ-126 קרטוניות, 3 פעמים בשבוע מתקיים פינוי ובכל יום מהמרכז.
- **פלסטיק:** ברשות מוצבים כ-720 מתקני מחזור בקבוקים. פעמיים בחודש מתקיים פינוי.

- **זכוכית:** ברשות מוצבים 77 מתקני מחזור זכוכית. פעם בחודש מתקיים פינוי
- **פסולת אלקטרונית וסוללות:** בשנת 2019 הוצבו 6 מתקני ומוקדי מחזור לאיסוף פסולת אלקטרונית. בכלל מנהלות הרובעים, בניין העירייה ומח' הרווחה הוצבו מוקדי מחזור, לאיסוף סוללות ופסולת אלקטרונית זעירה. ברחבי העיר הוצבו מתקני מחזור גדולים לאיסוף פסולת אלקטרונית, פלורסנטים 39 מתקנים לסוללות. גיבשו תהליך עבודה סדור עם קבלן "ארושה תברואה וניקיון" בדבר איסוף וריכוז פסולת אלקטרונית המגיעה לתחנת המעבר, וכך נפנה פסולת אלקטרונית זו גם לאתר מוסדר ונחסך את הובלתה להטמנה. בנוסף בוצע פיילוט לאיסוף ממדרכות בסמוך לפינוי גזם.

- **פסולת בניין:** העירייה קידמה מיזם לפינוי פסולת שיפוצים, השירות החדש מגדיר שיטה אחידה והסדרת הליכי פינוי פסולת עבור בעלי בתים וקבלני שיפוץ, ומתמודד עם נושא מטריד שמייצר מפגעי סביבה ומסב נזק בשטחים פתוחים. התושב יכול לרכוש ביגבג בתמורה לתשלום סמלי ובקרוב יושק שירות מכולות, והעירייה מפנה את פסולת השיפוצים לאתר מורשה שגם ממחזר את פסולת הבניין, תוך שמירה על איכות הסביבה ומשאבי הטבע העירוניים והעלאת המודעות לפסולת בניין. סיכום פינויים 2019: סך כמות פסולת שפונתה כ-1000 טון.

- **טקסטיל:** ברשות מוצבים 90 מתקני מחזור טקסטיל. פעמיים בחודשים מתקיים פינוי

התקנת והטמעת מערך ניטור ובקרת פינוי פסולת בעיר. מערכות המותקנות במשאית הפינוי ובמכלי אצירה לאשפה תוך תאימות לכל סוגי המשאיות: היפוך לדחס, טמונים, גזם, רמסע באמצעות: תגי RFID למיכלי אצירה, יחידת קריאה RFID למשאית, GPS, תוך שילוב

הנתונים באתר ה GIS הארגוני. המערכת משדרת באון ליין למערכת הניהולית את נתוני המשאית. כיום אנו בשלב פיילוט מתקדם מאוד בהתקנות החיישנים בטמוני הקרקע – תגי זיהוי וחיישני נפח. הפיילוט עתיד להסתיים בסוף 2019. ולאחר מכן יחל הליך הטמעה ויישום המערכת בכל העיר.

5.3. תוכנית הטמעה והסברה בקרב התושבים (פרסום המידע לתושבים),

זמינות המידע במוקד העירוני)

המוקד מעודכן בתכניות הפינוי במערכי האשפה והמחזור השונים, בנוסף קיים פירוט באתר העירייה. קיים מידע באתר האינטרנט העירוני. הפסולת האלקטרונית הוצבה בכל מינהלות הרובע כולל פוסטר הסברה ובוצעה תחרות ייחודית לרתימת בתי הספר והורי התלמידים. בוצע קמפיין דיגיטלי בנושא פסולת אלקטרונית, בפסח מפורסמות עמותות להעברת חפצים לשימוש חוזר ועידוד שווקי יד שניה והחלפות חפצים.

5.4. צמצום פסולת במוסדות הרשות המקומית

- **חסכון בנייר** מערכת ניהול מסמכים מאפשרת לנהל את כל מסמכי האופיס, סריקות, מיילים, ומייתרת את הצורך בהדפסה של מסמך. בכל המדפסות אפשרות להדפסה דו צדדית.
- **שימוש בכלים מתכלים רב פעמיים:** במסגרת פרויקט עיר ללא פלסטיק, נרכשו קנקני מים לחדרי ישיבות וכוסות רב פעמיים לשתייה חמה לעובדים ונעשה הסדר עם הקפיטריה להנחה של שקל על השתייה ברב פעמי.
- **שימוש בחומרים שפגיעתם בסביבה פחותה:** אגף רכש ולוגיסטיקה פעל לרכש ירוק לדוגמא נייר ממוחזר, חומרי ניקוי אקולוגיים, מוצרי חשמל לפי דירוג אנרגטי חסכוני ועוד.

6. עידוד השימוש בתחבורה ציבורית /חלופית

5.1 מערכת לניהול ובקרת היסעים של עובדי העירייה: איסוף נתונים, מעקב,

חישוב צריכת דלקים

במסגרת השיפור המתמיד לעמידה בחזונו של ראש העיר מחלקת בטיחות ורכב ביצעה מספר פעולות לאיסוף נתונים, מעקב, וחישוב צריכת דלק בצי רכבי העירייה:

• מערכת דיווח על רכב עומד מעל 15 דקות

המערכת הוכיחה את יעילותה בכך שכמות הרכבים העומדים ממונעים ירדה בצורה משמעותית, מעשרות ליחידות בודדות. בכך תרמנו זיהום האוויר וחסכון בדלק. כל יום מדווח לגזבר על החריגות. גובשה תוכנית רב שנתית להחלפת כל הרכבים הצמודים מרכבים ממנועי בנזין לרכבים היברידיים.

• מערכת safety לפיקוח על התנהגות הנהג בזמן נהיגה:

מערכת זו מדווחת online על חריגות בנהיגה כגון: תאוצות, בלימות, עקיפות, חריגות במהירות, פניות חדות, מעבר מנתיב/עקומות ועוד. השימוש במערכת תרם לבטיחות משתמשי הדרך ושמירה על הולכי הרגל והקטין את זיהום האויר. כל החריגות המתקבלות מוצגות לגזבר העירייה ולמנהלו הישיר של הנהג לביצוע תחקור ברמה יומית, בנוסף מדי חציון נשלח דו"ח מרכז של כלל הנהגים וכמות החריגות שלהם.

• תכנית רב שנתית להחלפת רכבים והתייעלות בצריכת משאבים

בהמשך לתוכנית רב שנתית להחלפת רכבים ממנועי בנזין וסולר לרכבים היברידיים, הוחלפו בעד כה 32 כלי רכב. סה"כ בצי רכבי העירייה קיימים 36 רכבים היברידיים ורכב אחד - פלאג אין. כבר בסוף שנת 2019, נרשמה ירידה בתצרוכת הדלק. חציון 2020 כבר מראה על הפחתה של כ 20% בכמות צריכת הבנזין ובכ 5% בצריכת הסולר לעומת חציון אשתקד, וזאת על אף הגידול בכמות הרכבים. 2020 - אנחנו בעיצומו של תהליך החלפת רכבים חשמליים. ישנם 2 זוכים במכרז לאספקה של רכבים חשמליים:

○ סופר מיני זכתה חברת קרסו

○ רכב תפעולי גדול זכתה חברת GAC

העירייה החליפה גם 3 קטנועים ממנועים בבנזין לקטנועים חשמליים של חברת בליץ. בימים אלה יצא מכרז להחלפת כל הקטנועים לחשמליים.

5.2 תוכנית אב לתחבורה חכמה

עיריית אשדוד מבצעת בשנים האחרונות פרויקט תחבורה מתקדמת רחב היקף בעיר אשדוד, במטרה לאפשר לתושבי העיר ליהנות מאיכות חיים, באמצעות תחבורה נגישה, זמינה, אמינה ובעלת רמת שירות גבוהה יחד עם יצירת כביש חכם, ע"י

החלפת תשתיות, רישות במצלמות וחיישנים כולל באוטובוסים, איסוף מידע חיוני. הפרויקט בעלות של כ 500 מיליון ₪ מלווה עי משרד התחבורה.

הפרויקט מתמקד ב 3 תחומים:

- **אקובוס -** פריסת מערכת קווים חדשה וקיצור

זמנים ומסלול הנסיעה, בין היתר על ידי הקצאת מסלולים ייעודיים לתחבורה ציבורית, שימוש בקווים מזינים, מעבר לאוטובוסים חשמליים חדשניים, השקת אפליקציה עירונית לתכנון נסיעה חכם ויעיל, תחנות חכמות עם מידע נגיש, מסופים חדשים,

ועוד. בתחום התחבורה החכמה והמקיימת נעשו מהלכים מחוללים והכל בשיתוף משרד התחבורה וחברת האוטובוסים המקומית:

- **נסללו** בשלב הראשון 5 ק"מ של **נת"צ BRT** הוצבו 40 תחנות אוטובוס חכמות

מרווחות אסטטיות ומקוונות כולל הצבת שלטי מידע דיגיטליים ודיווחי הגעת אוטובוסים בזמן אמת באוטובוסים וכן מערכת כריזה. מערכת כרטוס חכם- הצבת TVM ולודטורים ואמצעי כרטוס מחוץ לאוטובוסים. פיתוח אמצעי מידע נוספים באינטרנט ומסרונים. מערכת סנסורים וחיישנים לאיתור התקלות.

- הוקם **מרכז בקרה מרכזי עירוני** לתפעול כולל ומיטבי של התחבורה, תוך בקרה

חכמה תמידית חכמה על המפעילים של התחבורה הציבורית תוך אבטחת שירות איכותי לתושב הנשען על טכנולוגיות מתקדמות. בקרוב תופעל מערכת להעדפה ברמזורים בצירים המרכזיים וחיבור תשתית מקומית למרכז הבקרה, שליטה בה ומתן עדיפות לתחבורה הציבורית. שיפור כל מערך הקווים ובנייתם על מערך BRT, תוך טיובם והנגשתם לכל מרכזי הפעילות בעיר.

- **אקורייד -** סלילת 4.5 ק"מ שבילי אופניים חדשים,

שיצטרפו ל-40 ק"מ הקיימים, במטרה לעודד את השימוש באופניים לצרכי נסיעה בתוך העיר.

- **אקולוגי -** סלילת 10 ק"מ של שבילי הליכה בעיר,

במטרה לעודד את ההליכה ברגל בתוך העיר.

7. חינוך והסברה

העיר אשדוד חרתה על דגלה החינוכי את הטמעת נושא הקיימות. שיתוף פעולה אמיץ ופורה בין מינהל החינוך בעיריית אשדוד לבין צוות החינוך באיגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה מניב שיתופי פעולה ותוכניות העשרה שנתיות ומשמעותיות במסודות החינוך המקיפות את כל שכבות הגיל- החל מהגן ועד סיום התיכון. אחד היעדים המרכזיים של מחלקת איכות הסביבה הסברה בקרב עובדי העירייה והמנהלים להטמעת קבלת החלטות מקיימות.

7.1 פעילויות הסברה והטמעה של המעבר להתנהלות מקיימת בקרב עובדי

הרשות ועדכני של מידע בנושא הענקת במה זמינה ונוחה ליוזמות

במסגרת ועדת היגוי ברית ערים לאיכות חיים, מקיימים סדנאות והרצאות השראה בדגש קיימות. במסגרת ישיבות תכניות עבודה בכל המינהלים ניתנה משבצת זמן להצגת תכנית ברית ערים לאיכות חיים וסביבה והוצגו רעיונות מהארץ והעולם

כהשראה במטרה שהמחלקות יאמצו פרויקט במסגרת תכנית העבודה שלהם. בנוסף הוכנו פליירים דיגיטלים בימים מיוחדים ובחגים עם טיפים להתנהלות מקיימת כגון יום הצמב"ז – מניעת בזבז מזון העולמי, פורים לעידוד משלוח מנות ידידותי לסביבה ובריא ועוד.

מופק לוח שנה סביבתי לעובדי הרשות: זו השנה השלישית כחלק מהליך הטמעת מדיניות מכוונת קיימות והעלאת המודעות לנושאים סביבתיים, הופק לוח שנה עם אירועים סביבתיים בארץ ובעולם וטיפים לאיכות חיים, עם תמונות טבע עירוני אשדודי, משפטי השראה להגדלת המודעות לאיכות הסביבה בכלל ולטבע העירוני בפרט.

7.2 עידוד הפעלת תכניות העשרה בהיקף משמעותי בתחום לימודי

הסביבה בכל מוסדות החינוך – החל מהגיל הרך

אשדוד בורכה ברצועת חוף מהיפות בארץ ולילדים הגדלים בעיר, חוף הים הוא גן ההרפתקאות והחצר האחורית ועלינו מוטלת האחריות לפתח בילדים את הפליאה, הסקרנות והמודעות לשמירה על גן הרפתקאות זה.

- **גני ים** – עידוד הפעלת תוכנית העשרה בהיקף משמעותי בתחום לימודי הסביבה במוסדות החינוך במסגרת שיתוף פעולה מיוחד וחדשני בין איגוד ערים לאיכות הסביבה

אשדוד חבל יבנה, עיריית אשדוד, פיקוח משרד החינוך, מרכז פסג"ה ועמותת מחמלי, הוקמה בשנת הלימודים תש"פ, קהילת גנים חדשה- קהילת גני ים. לקהילה שהוקמה הצטרפו 12 צוותים של גני ילדים, שממוקמים כולם במרחק הליכה מחוף הים. הצוותים החינוכיים עברו השתלמות מרוכזת וייחודית בנושא וקיבלו בנוסף ליווי הדוק של צוות המדריכות ויצאו על בסיס קבוע לחוף הים. תהליך הלמידה היה משמעותי וחדשני ושם את נושא השמירה על הים בליבת הפעילות בגני הילדים. התהליך צפוי להמשיך בשנת הלימודים תשפ"א ואף להתרחב.

- **גני יער** – במסגרת שיתוף פעולה בין איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה למרכז פסג"ה אשדוד ולמינהל החינוך, התחלנו בשנת הלימודים תש"פ בהכשרה חדשה לצוותי גני ילדים- הכשרה של גן יער. ההכשרה כללה תהליך של הרצאות, סדנאות וסיורים בנושא כמו גם תהליך של מיפוי ובחירת שטחים פתוחים בקרבת גני הילדים היכולים לשמש כשטח גן יער. למהלך נבחרו 8 גני ילדים אשר הטמיעו בעבר תהליכים ירוקים ואשר הצוות החינוכי מחוייב למהלך ובעל יכולת להמשיך ולהוביל תהליך גן יער.

- **הטמעת אורח חיים מקיים בגני הילדים** – פעילות משותפת למינהל החינוך, לאיגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה, למשרד החינוך ולמשרד להגנת הסביבה אשר במסגרתה, בשנת הלימודים תש"פ 20 גני ילדים בעיר אשדוד לוו בהדרכה תוך גנית על מנת להטמיע אורח חיים מקיים בגן הילדים. ההדרכה נגעה בתחומים כמו אימוץ אורח חיים מקיים בהיבט פסולת, הקמת גינה מקיימת בגן הילדים, למידה חוץ

כיתתית מקומית ועוד. כתוצאה מתהליכי הליווי, 5 גנ"י בליווי צוות המדריכות של איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה הוסמכו בשנה זו כגנים ירוקים.

• **בתי ספר יסודיים**

מתווה איגוד ערים - פעילות משותפת של מינהל החינוך בעיריית אשדוד עם איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה להטמעת תוכנית מערכתית ספיראלית בבתי הספר.

התכנית הינה תלת שנתית ומהווה מבנה לפעילות של כל בית ספר. התוכנית כוללת 5 מועדים/ תהליכים במהלך שנת הלימודים: יום הניקיון הבינ"ל/ יום הפרדת פסולת, ט"ו בשבט, שבוע קיימות ואיכות סביבה, ל"ג בעומר ומועצה ירוקה. לכל מועד/תהליך מצורפת ערכה של מערכי שיעור שנבנו על ידי השותפים ובתי הספר שהצטרפו לתוכנית התבקשו להגיש מפרט לכל מועד/ תהליך הכולל את שכבות הגיל שנבחרו, מערכי שיעור ספציפיים וכן תכנית ליום שיא. בשנת הלימודים תש"פ פעלו בתוכנית זו כ- 20 בתי ספר יסודיים. בנוסף ובמסגרת התוכנית 5 בתי ספר יסודיים נכנסו לתהליכי הסמכה כבית ספר ירוק וירוק מתמיד.

• **יישום חוק מחזור פסולת אלקטרונית** - הוטמע מערך הדרכה והסברה מהי הפסולת האלקטרונית ונזקיי הסביבה. פרויקט חלליות: מיזם חדשני לאיסוף של פסולת אלקטרונית וסוללות למיחזור בשיתוף תאגיד המיחזור מ.א.י. למיחזור פסולת

אלקטרונית בישראל. פעילות משותפת למינהל חינוך, מינהל תפעול ואיגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה אשר במסגרתה הושקה בשנת הלימודים תש"פ תוכנית המשך לתוכנית חלליות 1. התוכנית השנה היתה בדגש איסוף סוללות והגברת מודעות לנזקי הפסולת האלקטרונית וכל עשרת בתי הספר היסודיים שהיו שותפים לתוכנית חלליות 1 השתתפו בה.

בנוסף הושקה השנה גם תחרות חלליות 2 שעקב הקורונה נדחתה לתחילת שנת הלימודים תשפ"א.

• תכנית הסיורים

תוכנית לבתי ספר יסודיים- כיתות ב'-ה' בהובלת מנהל החינוך בעיריית אשדוד. במסגרת התוכנית יוצאים ילדי העיר לסיורים באתרי טבע עירוני (חוף הים, נחל לכיש, פארק החולות ועוד) ובאתרים היסטוריים בעיר אשדוד. בשנת הלימודים השתתפו בתכנית כל כיתות ב'-ה' כלומר כ- 8928 תלמידים בעיר.

• ים כחול ירוק

תכנית משותפת לתחום המעורבות החברתית במינהל החינוך בעיריית אשדוד ולאגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה אשר משלבת היבטים של מעורבות חברתית בתחום הסביבה ומקדמת הטמעת אורח חיים מקיים בהיבט פסולת ובדגש אוצרות הטבע של העיר אשדוד- נחל לכיש וחוף הים. בשנת הלימודים תש"פ השתתפו בתוכנית 5 מקיפים מהעיר אשדוד

8. שקיפות ודיווח

8.1 פרסום כל המידע הקשור להצבת תחנות ממסר ואנטנות סלולאריות

במרחב הרשות בכל ערוצי הפרסום העומדים לרשותה.

פרסום כל המידע בנושא תחנות ממסר ואנטנות סלולאריות וקישור למערכת לניטור קרינה בלתי מייננת של המשרד להגנת הסביבה באתר הרשות, תחת מח' איכות הסביבה. וקישור למערכת לניטור קרינה בלתי מייננת של המשרד להגנת הסביבה. בנוסף על גג העיריה נמצאת אחת ממערכות הניטור של המשרד להגנ"ס שמראה שהקרינה הרבה מתחת לסף.

תחנות ממסר והקמת אנטנות סלולאריות

בהנחיות מרחביות סעיפים 9.1-9.7 התייחסות מנהל הנדסה בעניין ההיתר יהיה בכפוף לת"י 799 וע"פ דרישות תמ"א 38 בנושאים הבאים גובה תרנים, ניטור רעש, ניטור קרינה לפי חוק הקרינה, וכל זאת במטרה לשיפור איכות הסביבה ואיכות החיים של התושבים.

8.2 פרסום מלא ומדויק של פעילות הרשות באתר האינטרנט שלה

ובמשרדה באופן בולט

פרסום ושיתוף ברשתות המקומיות, אתר העירייה במח' איכות לאיכות הסביבה נושאים סביבתיים וציון אירועים מקומיים ובינלאומיים כגון: עירייה ירוקה, מידע סביבתי – חופש המידע, הפחתת גזי חממה, התייעלות אנרגטית פסולת ומחזור, טבע עירוני, אתרים ירוקים בעיר, קהילה ירוקה, אירועים והרצאות איך להיות ירוקים יותר?, נאמני ניקיון, אסבסט, איסוף פסולת אלקטרונית ברוע י"ז יום הצמב"ז הבנלאומי.

8.3 שיתוף הציבור בהליכי התכנון העירוניים - חשיפת הציבור לסוגיות

סביבתיות ברשות ושיתוף ממשי של הציבור בקביעת הדרכים לטיפול בהן

לראשונה השתמשנו בפלטפורמה מקוונת לשיתוף תושבים, הליך חדשני הנותן במה לתושב, לרצונותיו וצרכיו. ומצביע על תהליכי מעורבות גדולים מצד הציבור - 1398 תגובות.

לראשונה, בוצע תהליך מקיף של תכנון משתף הן של גורמים מקצועיים והן של תושבים. דבר שייצר מסמך שלם, חדשני ומלא המשקף תובנות מקצועיות לצד תובנות הציבור.

בעידן גלובלי, רשתות חברתיות, שקיפות ונגישות למידע, התושב רוצה להיות מעורב בהחלטות העירוניות ובקביעת המדיניות בעירו. בחזונו של ראש העיר, ד"ר יחיאל לסרי, מודגש ציר אסטרטגי מרכזי של הגברת השיח והדיאלוג עם הציבור, הגברת השתתפותו בתהליכים העירוניים וחיזוק השותפות עמו בכל הנושאים התורמים לשיפור איכות החיים של התושב.

שיתוף ציבור להקמת ספרייה עירונית חדשנית

הוחלט על הקמת ספרייה עירונית חדשנית במרכז העיר אשדוד. כמהלך משלים לחיזוק וביסוס מרכז העיר כמרכז עסקי, תרבותי, חברתי וקהילתי. תהליך התכנון משלב בתוכו שיתוף של הציבור הרחב, אפיון הרצונות, המאווים והחלומות של הציבור וכן מגמות עולמיות יהוו מסד לבנייתה של הפרוגרמה התכנונית.

ספריית העתיד של אשדוד חדשנית ומצוידת במיטב הטכנולוגיות. הספרייה מהווה מקום מפגש קהילתי המחבר בין האוכלוסיות המגוונות בעיר. הספרייה הינה מקום ליזמות, פיתוח חדשנות, מרכז להנגשת משאבים ומידע, מרחב למחקר וכן מקום להנגשת תרבות. הספרייה בעלת מרחבים ופלטפורמות ליצירת תוכן אישי על ידי המשתמשים.

8.4 פרסום התחרות ושילוב העובדים בתהליך ההכנה

התחרות פורסמה לכל הנוגעים בדבר מהעובדים ועד המנהלים והסמנכ"לים האחראיים. וניתנו הנחיות ברורות לריכוז החומרים, תכלול המידע והנגשתו בדוח נעשה עי מחלקת איכות הסביבה ובסיוע סטודנטים מתמחים שראיינו את המנהלים ואימתו את הנתונים.

9. יוזמות אחרות

סיורי טבע עירוני: החברה העירונית לתיירות אשדוד מקיימת סיורי טבע עירוני במחיר סימלי לקהל הרחב וחושפת בכך את מגוון המינים ואתרי הטבע בעיר להורים וילדים. עד היום השתתפו אלפי איש במגוון הסיורים והביקוש עולה.

תו ירוק לעסקים

מעט לפני הקורונה האגף לקידום עסקים ותעשייה ואגף רישוי עסקים ואיכות הסביבה בעיריית אשדוד יצא בקמפיין לעידוד התייעלות סביבתית ב-30 עסקים מקומיים לאורך רצועת החוף בעיר וכן באחד ממרכזי הקניות השכונתיים. עסקים שיצטרפו לפרויקט יתחייבו להשקיע בהתייעלות סביבתית בעסק שלהם ובתמורה יזכו בליווי וייעוץ מקצועיים ע"י עמותת 2BFREINDLY ללא עלות, בסיוע בשיווק העסק וחשיפה ללקוחות פוטנציאליים וכמובן גם בחסכון כספי תפעולי לעסק כתוצאה מפעולות ההתייעלות. בנוסף, יסייע הפרויקט בעידוד הכלכלה המקומית וחיבור נושאי הקיימות לתושבים. עלות הפרויקט עומדת על כ-100,000 ₪ במימון העירייה וקרן רוטשילד. הקורונה גרמה להרבה עסקים לעבור להישרדות והמיזם פועל לסייע לעסקים לחסוך בעלויות ע"י התייעלות סביבתית ללא עלות.

הקמת פארק אקולוגי המצודה אשדוד ים

עיריית אשדוד חנכה בט"ו באב 2020 פארק אקולוגי חופי חדש, לאורך רצועת החוף השוכנת מדרום למצודת אשדוד ים, בשטח של כ-300 דונם. המיזם הוקם בהמשך לסקר טבע עירוני ע"י החברה העירונית לתיירות, ומחלקת איכות הסביבה העירונית, במסגרת חזון העירייה לשקם מערכות אקולוגיות, להנגיש מרחבים ירוקים לציבור ולהפכם למוקדי חינוך ופנאי לתושבי העיר ומבקרים. הקמת הפארק כוללת שיקום של האתר הקיים, ומשתפת את הציבור בתהליך, במטרה להעלות את המודעות לערכי הטבע - תושבי העיר ותלמידי בית הספר הוזמנו להיות שותפים פעילים בתהליך השיקום האקולוגי ע"י סילוק מינים פולשים, השתתפות בנטיעת כ-70 עצים 15,000 שיחים, והטמנת פקעות ושיתלי בר ע"י תלמידי בית הספר. האתר מפותח בעוצמה נמוכה (פיתוח אקסטנסיבי), המגדיר שבילי הליכה לצד אזורים "מוגנים", שמאפשרים העצמה של מיני צומח מקומיים, העשרת בוסתנים קיימים וחקלאות מואסי (חקלאות באזורים חוליים הסמוכים לים, המנצלת את מי התהום הסמוכים לפני השטח), כאמצעי למשיכת מגוון ביולוגי מקומי כגון ציפורי שיר, זוחלים ויונקים. ליבת הפארק מהווה מרחב מוגן שיאפשר מרחב מחייה לאוכלוסיית הצבאים המקומית

ולמגוון מינים אנדמיים נוספים, הזקוקים למרחבים אלו. בנוסף, הוצב בשטח הפארק שילוט הסבר מאפשר לציבור ללמוד על בתי הגידול הייחודיים ומסורות חקלאיות עתיקות שהתקיימו במרחב זה בעבר. עלות ההקמה של הפארק כ-3.5 מיליון ₪, על-ידי הקרן לשטחים פתוחים של רמ"י.

יער מאכל קהילתי

עיריית אשדוד יזמה את הקמתו של יער מאכל קהילתי ברובע ט"ו של העיר. מטרת הפרויקט היא ליצור מרחב טבעי, קהילתי ונעים בתוך המרקם העירוני ומעבר לגינון בריא וידידותי, ללא שימוש בכימיקלים מסוכנים, לטובת בריאות הציבור והסביבה. היער העירוני הוקם בתוך פארק ותיק שעובר שיקום בימים אלו ויתפרש על כ-3 דונם, ביער נשתלו סה"כ 50 עצי פרי וכ 70 שיחי תבלין ואלו נבחרו בקפידה על מנת שיוכלו לצמוח ולגדול בתנאים קשים ויהוו בסיס טוב למערכת האקולוגית.

זהו פרויקט חדשני וראשון בעיר, והתושבים שותפים בכל שלביו - בתכנון, בהקמת היער ובתחזוקתו. בשטח היער כלולים מרחבים פונקציונליים כגון

מרחבי התכנסות, גינת הרמב"ם-צמחי מרפא, מערכת ניקוז חדשה שתסתמך על מי נגר עלי לטובת השקיה, כיתת חוץ ועוד.

הפרויקט מוקם בשיתוף ובתמיכת מחלקת איכות הסביבה העירונית, אגף נטיעות ופיתוח העירוני, משרד הפנים, חברת "אדמה אגן", "הרשת הירוקה", ריפורסט, המרכזים הקהילתיים ומינהלות הרובעים בעיר אשדוד.

חופיקס

פרוייקט כלכלי-חברתי-סביבתי היחיד בישראל. חופיקס פועל כבר 5 שנים באשדוד בשבעת החופים המוכרזים של העיר אשדוד. מטרת הפרוייקט להנגיש את חופי הים לתושבי העיר ובכלל. כחלק מכך העירייה מסבסדת את עלות מוצרי החוף: כיסא 2 ₪, שולחן 2 ₪, שמשייה 2 ₪, ובריכת ילדים 2 ₪, צעצועים להשאלה, כניסה חופשית לחופים. החופים באשדוד כבר שנה חמישית נגישים כלכלית לכולם ומשאב הטבע היקר כל כך שייך לכולם ומאפשר בילוי, נוח, נגיש, ומהנה לכולם. מטרה נוספת של הפרוייקט, הינה עבודת קיץ בשכר לבני

נוער תושבי אשדוד למנוע שוטטות וונדליזם. כיום עובדים בפרוייקט 500 בני נוער והם

אחראים על הפעלת המיזם. סוג זה של מיזם מוגדר כ-win-win, שמשמעותו כולם מרוויחים. בני הנוער מועסקים בתשלום, הציבור מבלה ונהנה במחיר מוזל, ולא צריך לרכוש את החפצים העירייה מפעילה מיזמים חדשים והחופים תוססים.

"דגל כחול - תו התקן הבינלאומי" – באשדוד 7 דגלים כחולים בכל

החופים המוכרזים, תקן בינלאומי לחוף ברמת ניקיון גבוהה, פרסום המידע לציבור ונגישות. התקן כולל **בדיקות איכות מי הים** המתפרסמים בשלטי הדגל כחול ובפרסום מידע לציבור. אשדוד זכתה זו הפעם השניה ברציפות במקום הראשון במדד **חוף נקי** של המשרד. בין השאר בזכות פרוייקט חוף ללא בדל ופלסטיק שמוביל אגף חופים. איסוף הפסולת לרמה של בדל, מאפרות מוצבות בסככות הצל, עמדות חלוקת מאפרות בכניסות לחופים, בחופים מוצבים מתקנים עליהם תלויים בקבוקי ענק עם חלק מבדלי הסיגריות שנאספו. **הנגשת החופים** לאנשים עם מוגבלויות על ידי שביל המאפשר הגעה לים ע"י כסאות נכים וכניסה לים בסיוע מתנדבים.

הפרוייקט האוסטרלי להצלה ובטיחות בים – אשדוד הביאה את המיזם מסידי באוסטרליה להכשרת בני נוער להיות עוזרי מציל מוסמכים.

הרצאות מצילים בחוף ובבתי הספר – אגף חופים עם הפנים לקהילה מצילים מגיעים לבתי ספר להרצאות על הסכנות בים, דרכי התמודדות, שמירה על הסביבה הימית.

ספריות חוף – ספרים חינם להשאלה מוצבות בחופים לטובת המתרחצים.

מדבקות קולטנים פוזרו מדבקות ברחבי העיר להעלאת המודעות של הולכי הרגל שפסולת וליכלוך בעיר יכולים להגיע לנחל ולים.. על המדבקות נכתב: "הים והנחל מתחילים כאן"

לילה ירוק לבן בחווה החקלאית

ב 2019 קיימנו בפעם השניה אירוע קהילתי סביבתי לפתיחת עונת הקיץ. האירוע התקיים בחווה החקלאית והתקיים בשותפות עם איגוד ערים לאיכות הסביבה קק"ל והמחלקה לאיכות הסביבה. החווה נפתחה לקהל הרחב בעלות סימלית והמשפחות חוו מגוון הפעלות וסדנאות בחיבור לטבע: הצגה סביבתית, הפעלות ניידת חינוכית של קק"ל עם סיורי א"ש לילה ועקבות בחול, סדנה לבניית אוהלים, סדנה לבניית אדנית תבלינים וצמחי

מרפא, שאפשר לגדל בכל בית, בישולי שדה – פיתות בטאבון , חליטות צמחים, הכנת חטיף בריאות, פעילות מיוחדת של קופסאות בריחה- מי יצליח לפתוח את הקופסא ולהציל את הכדור?, סדנה להכנת תרסיס טבעי דוחה יתושים ועוד.. השנה עקב הנחיות התו הסגול הדבר לא התאפשר.

הצוללת הירוקה

"הצוללת הירוקה" אגף בתוך מוזיאון אשדוד לאומנות, חלל פעילות של חקר, הנאה ואמנות, המזמין את המבקרים למסע לגילוי האתגרים העומדים בפני כדור הארץ עקב הצריכה המוגברת, בשילוב פעילות אמנותית. הפעילות בצוללת הירוקה מיועדת לקבוצות ולמשפחות, והיא כוללת הדרכה מהנה, הכירות עם דמויות הקומיקס הבונות את סיפור המסגרת, חדר פעילות אינטראקטיבי וסדנת יצירה מחומרים בשימוש בחוזר.

השנה הפיקה הצוללת הירוקה הצגת תיאטרון מקצועית בשם "מבצע קומיקס" העוסקת בהשלכות של תרבות הצריכה על חיי הילדים והנוער וכמובן על כדור הארץ. ההצגה זכתה לציון לשבח מטעם ועדת סל תרבות ארצי, והיא מתחילה להופיע בשנת הלימודים הקרובה. "מבצע קומיקס" הוא מחזה מקורי בהפקת מוזיאון אשדוד לאומנות ותיאטרון גושן.

צולי, אגרתה ושאר החברים מעמידים בפנינו מראה – את החולשה הכי גדולה של דורינו – ה"שופינג". בדרך הומוריסטית ומרגשת הם לוקחים אותנו ל"מבצע קומיקס" לשינוי פני החברה. בהצגה משולבים קטעים מוסיקליים מקוריים והקרנות וידאו מרגשות. מחזה וניהול מוסיקלי – ירון כפכפי, בימוי – אורי אומנותי, עיצוב תלבושות – יובל כספין, עיצוב תפאורה – בתיה ומיכאל פיק, וידאו ארט –

נמרוד צין, איורים – אלינור נחאסי עיצוב תאורה – אורי מורג. שחקנים: שרון אלכסנדר, שיר פפוביץ', תגל אליהו, מני גרוס, יובל גנות בנוסף, השנה יצא ספר קומיקס בשם "תעלומת החולות האבודים" המגולל את סיפורה של צולי קצינת המבצעים של הצוללת במסעה לשמירה על סביבת הים והחופים.

10. תרומה לקהילה

10.1 אחר: לדוגמא: העסקת עובדים בעלי מוגבלויות/פעילות התנדבותית של העובדים מטעם

(הרשות) בשעות או מעבר לשעות העבודה הפעלת קהלים נוספים וכיוצ"ב.

באשדוד רצף של מסגרות תעסוקה: החל ממסגרות מוגנות ועד לשילוב מלא בתעסוקה בשוק הפתוח כגון פעילות התנדבותית של העובדים מטעם הרשות, בשעות או מעבר לשעות העבודה הפעלת קהלים נוספים וכיוצ"ב.

העסקת עובדים בעלי מוגבלויות

עיריית אשדוד רואה חשיבות רבה בעידוד וסיוע לאנשים עם מוגבלות להשתלב בעולם התעסוקה, כל אחד על פי נטיותיו, צרכיו ורצונותיו. על כן אנו פועלים כל העת לפיתוח מענים, כך שכל אדם עם מגבלה יוכל להשתלב בתוכנית שמתאימה לו.

- קבוצות עבודה עם ליווי צמוד של מדריך במפעלים רגילים, אשר מצאו יתרונות רבים בשילוב אוכלוסיות עם מוגבלות.
- תעסוקה יחידנית בשוק הפתוח עם ליווי של מדריכי תעסוקה, אשר מאתרים את מקום התעסוקה, מסייעים בקליטה וממשיכים ללוות כל אחד בהתאם להתקדמות שלו.

קפיטריות חברתיות – פועלות במספר מוקדים בעיר ובהן מועסקים אנשים עם מוגבלות ונוער בסיכון הן בהכנת המזון והן במכירות. קפיטריה כזו מופעלת גם בבניין העיריה. לאחרונה אף זכינו במכרז להפעלת קפיטריה שכזו בבניין בית המשפט בעיר.

קייטרינג חברתי – מיזם קייטרינג חלבי אותו מכינים, מסדרים ומגישים אנשים עם מוגבלות. הקייטרינג מוכר וידוע ברחבי העיר ומוזמן בכנסים ואירועים רבים של הרשות.

להקת מעבר לקול – מיזם חברתי אותו יזם המפיק המוסיקלי אורי שחר ואליו חברו מפעל הפיס, קרן שלם ועיריית אשדוד. מדובר על להקה המשלבת אנשים עם וללא מוגבלות אשר נפגשים אחת לשבוע ושרים יחד. דרך המפגש המשותף והשירה יחד נוצרים קשרים חברתיים ומורדים חסמים ביחס לאנשים עם מוגבלות. הלהקה מופיעה על בימות העיר ומחוץ לעיר.

מיזם "תושוים שרים" – ערבי שירה בציבור בבית אריה קלנג בו נפגשים ושרים יחד אנשים עם וללא מוגבלות. גם האומנים המופיעים בערב ומנחים אותו הינם עם וללא מוגבלות. בתקופת הקורונה, המיזם המשיך באופן מקוון.

שירת המונים – מיזם שירת המונים התקיים בדצמבר 2019 לראשונה באשדוד באחד מאולמות האירועים. המיזם פורסם בכל רחבי העיר ותושבים רבים, עם וללא מוגבלות, הגיעו לשיר יחד את השיר "לבחור נכון" של אמיר דדון. האירוע צולם והוקלט והופץ לכל התושבים במדיות השונות

קבוצת כדורגל המורכבת משחקנים עם מוגבלות ואוהדי מועדון מכבי עירוני אשדוד. הקבוצה מתאמנת אחת לשבוע ע"י מאמן כדורגל מקצועי. אחת לשנה מתקיים טורניר ארצי של קבוצות משולבות כאלה מרשויות שונות.

10.2 גינות קהילתיות:

עריית אשדוד פועלת לקידום גינות קהילתיות בעיר במטרה להביא את הטבע לעיר ליצור ולגבש קהילתיות ולהפחית זיהום אויר וגזי חממה. הגינה מגבירה תחושת השייכות לרובע וחיבור התושבים לערכי החקלאות, האדמה ולמקורות המזון בד בבד עם עידוד אורח חיים בריא ומקיים. ברחבי העיר קיימים אתרי חקלאות הן בבתי ספר ומוסדות קהילתיים. כמו כן הפעילים העוסקים בתחום חקלאות עירונית משתתפים בסדנאות העשרה וימי עיון של משרד החקלאות.

גינה קהילתית במוקד קליטה – "לצמוח ביחד"

מיזם משותף של נציגי הקהילה האתיופית ברובע ו', משרד הבינוי והשיכון (שיקום שכונות), מח' עבודה קהילתית, חברה עירונית פרויקט "ירוק בלב" (נוער ממיתר חרדי אשדוד), מוקד קליטה ומח' איכה"ס. היוזמה הגיעה מהקהילה האתיופית (מהשטח) בהמשך למיזם אחר שלא צלח שבעקבותיו הקהילה התגבשה והתחזקה והייתה נחושה להקמת גינת מאכל שתהווה מקום מפגש לקהילה.

גינה קהילתית מרכז קהילתי דיונה

מיזם משותף החברה העירונית, עובדי המרכז הקהילתי ומח' איכה"ס, בגינה בצמחי תבלין לרווחת עובדי ומבקרי המרכז. הגינה מהווה מקום מפגש לקהילת המרכז הקהילתי וחיבורם לטבע העירוני.

גינה טיפולית "מרכז שוהם" – מרכז שיקום וטיפול בהתמכרויות

מיזם משותף של החברה העירונית, האגודה לבריאות הציבור – שוהם אשדוד ומחלקת איכה"ס. בגינה צמחי מאכל ותבלין ונערכים בה מפגשים (עיוניים ומעשיים) קבוצתיים, כחלק מההליך השיקומי והעצמת מטופלי המקום.

גינה קהילתית ווג'ד בית לברון- גינת נשים מהקהילה האתיופית

מיזם משותף של קהילת הנשים האתיופית, החברה העירונית תחום הנוער, איגוד

ערים אשדוד ומחלקת איכה"ס. גינת מאכל, ירק וצמחי תבלין בדגש שתילה וגידול בשיטות מסורתיות וחדשות, גיבוש והעצמה נשית.

גינה קהילתית לאוכלוסיית ניצולי השואה- מועדון עמיחי

מיזם משותף של מחלקת האזרח הוותיק ואגף הנטיעות לגיבוש והעצמת קהילת ניצולי השואה בעיר. בגינה צמחי תבלין וצמחייה רב עונתית ומתקיימים בה מפגשים ופעילויות חברתיות.

מיזם בשבילי אשדוד: בני נוער עוברים הכשרה של מדריכי טיולים להדרכת תיירים וקבוצות בעיר. למיזם נבחרים בני נוער בעלי שפת אם נוספת ברמה גבוהה. המיזם מתקיים זו השנה הרביעית.

11. סיכום:

העיר אשדוד פועלת בכל המישורים להטמעת ערכי הקיימות ואיכות הסביבה, בעבודה חוצה ארגון, כך שכולם שותפים למשימה של יצירת מקום שטוב לחיות בו. במסגרת תוכנית אסטרטגית 2040 יוטמעו פרויקטים ארוכי טווח כגון תוכנית צל עירונית, תוכנית אב לפסולת, קידום הטבעת הירוקה ופיתוח אקסטנסיבי הכולל שיקום אקולוגי שטחים הפתוחים הייחודיים הסובבים את העיר, המשך קידום תוכנית אסטרטגית לאיכות אויר, המשך העצמת הקהילה ויצירת חוסן קהילתי באמצעות קול קורא ליוזמות קהילתיות, וקידום התפיסה להפחתת פסולת ומניעה במקור. הפעילות מקודמת הן ברמה העירונית והארצית והן ברמה הבינלאומית כולל תמיכות משמעותיות של האיחוד והאום ושיתופי פעולה חוצי גבולות.